

Podsumowanie 13 lat pozyskania i selekcji jeleni w Okręgu PZŁ Białystok

Uchwała nr 71/2009 NRŁ z dnia 8 IX 2009r w sprawie przyjęcia okresowych zasad selekcji i gospodarowania populacjami jelenia szlachetnego w celu zwiększenia udziału III klasy wieku byków weszła w życie z dniem 1 III 2010r.

Zasady selekcji wprowadzone tą uchwałą obowiązywały przez 8 sezonów, były to bardzo dobre zasady, rosła liczba medalowych trofeów, odstrzały realizowano w klasach wieku. Udział tzw. I klasy wieku w ogólnej ilości pozyskanych byków wynosił średnio 40 %.

Podstawą „strategii ratunkowej” było między innymi:

- zmniejszenie w okresie 3 lat odstrzału jeleni byków o co najmniej 30 %,
- obowiązek odstrzału jeleni byków w klasach wieku w/g rocznego planu łowieckiego
- o prawidłowym odstrzale decydowała forma poroża

Po upływie 3 lat NRŁ miała przeprowadzić analizę i ocenę efektów wprowadzenia „okresowych zasad”, na szczęście analiza ta nigdy nie została opracowana, przez następne 5 lat na terenie Okręgu Białostockiego nadal obowiązywały podstawy „strategii ratunkowej „ z wyjątkiem zmniejszenia pozyskania jeleni byków.

Przez 8 sezonów całkowitej ochronie podlegały byki koronne w I klasie wieku i obustronnie koronne w II klasie wieku, za odnogę w porożu uznawano każdy odrostek o długości powyżej 3 cm w I klasie wieku oraz powyżej 5 cm w II i III klasie wieku.

Pozytywne efekty tej strategii widać w tabeli nr 1 mimo wprowadzenia przez ostatnie 5 sezonów nowych i szkodliwych dla selekcji jeleni przepisów.

Niestety uchwała nr 14/ 2015 NRŁ wprowadzona ze względu na zmiany prawa łowieckiego od początku sezonu łowieckiego 2018/2019 zmieniła dotychczasowe bardzo dobre zasady selekcji.

Wprowadzono nowy podział jeleni byków na osobniki selekcyjne i osobniki łowne, zlikwidowano podział na klasy wieków, który funkcjonował od bardzo dawna.

Myśliwym wydawano 2 rodzaje odstrzałów: odstrzał selekcyjny na osobniki w wieku od 2 do 10 lat i odstrzał łowny na osobniki w wieku 11 lat i starsze.

Zasady te ułatwiają wykonywanie planów odstrzału jeleni byków ale niestety powodują zwiększoną presję na tzw. II klasę wieku. W Okręgu Białostockim nastąpiło zdecydowane zmniejszenie odstrzału jeleni byków w I klasie wieku i zwiększenie odstrzału w II klasie wieku, która powinna być szczególnie chroniona.

Niestety dopuszczono pomyłkę w ocenie wieku jelenia przez myśliwego do 1 roku powyżej pierwszego poroża, zgodnie z tym pięcioletni jednostronnie koronny byk strzelony przez pomyłkę jako 6-latek otrzymywał 1 punkt zielony.

Zlikwidowano tzw. sumowanie punktów czerwonych przyznanych w jednym sezonie.

Nowe zasady zmieniły wyraźnie proporcje pomiędzy pozyskanych jeleni byków w tzw. klasach wieku.

W tabeli nr 2 przedstawiam porównanie sezonów przed i po zmianie.

Zasady wprowadzone uchwałą nr 14/2015 obowiązywały przez 3 sezony a potem było już tylko gorzej. Uchwała NRŁ nr 269/2020 z dnia 9 III 2020r upoważniła Zarządy Okręgowe PZŁ do wprowadzenia zmian w „formach poroża osobników selekcyjnych”. Uchwała ta była wynikiem zmiany Prawa Łowieckiego, likwidacji ORŁ. Zarząd Okręgowy PZŁ w Białymstoku wprowadził bardzo liberalne zasady selekcji , które obowiązywały przez 2 sezony.

W sezonie 2021/2022 podczas oceny prawidłowości odstrzału tylko 4 myśliwych otrzymało po 1 punkcie czerwonym czyli na 430 jeleni tylko 4 odstrzelono nie zgodnie z zasadami selekcji.

Ocena prawidłowości odstrzału stała się formalnością, przy obowiązujących zasadach selekcji, które za odnogę w porożu jelenia przyjmowały odrost powyżej 10 cm dla byków powyżej 6 lat i dopuszczały błąd w ocenie wieku przez myśliwego oraz podzieliły dawną 2 klasę wieku na dwie części.

Niestety zgodnie z tymi zasadami eliminowano również młode przyszłościowe byki, które powinny być szczególnie chronione.

W nowym sezonie łowieckim 2023/2024 polować będziemy wg nowych zasad selekcji wprowadzonych uchwałą nr 582 NRŁ z dnia 15 II 2023r.

Niestety nie przywrócono podziału na klasy wieku jeleni byków, nadal odstrzał selekcyjny będzie zezwalał myśliwemu na odstrzał jelenia w wieku od 2 do 10 lat.

Co więc należy robić aby w końcu na terenie Okręgu Białostockiego PZŁ padł nowy „rekord Polski”

1. Oszczędzać młode byki w II klasie wieku, co roku najwięcej strzelonych jeleni byków jest w wieku 6 lat.
2. Premiować w kołach łowieckich pozyskania jeleni w tzw. I klasie wieku, np. : poprzez nagradzanie myśliwych premią lub dodatkowymi odstrzałami
3. Podczas oceny prawidłowości odstrzału komisja musi bezwzględnie przestrzegać obowiązujących reguł

Koleczy, białostoccy myśliwi gratulują wyników i życzą w następnym sezonie samych prawidłowych odstrzałów.

Dziękuję komisji oceny prawidłowości odstrzału za trud i zaangażowanie w pracy dla białostockiego łowiectwa.

Tabela nr 1

Sezon łowiecki	Ilość strzelonych Jeleni byków	Ilość przyznanych medali		Poroża o wadze ponad 8 kg	Punkty czerwone		
		ogółem	złote		X	XX	razem
2010/2011	277	7	1	1	25	22	47
2011/2012	292	12	2	4	25	25	50
2012/2013	318	14	2	5	18	19	37
2013/2014	385	28	3	11	21	25	46
2014/2015	459	29	2	19	26	32	58
2015/2016	502	48	5	24	35	33	68
2016/2017	505	43	3	18	10	13	23
2017/2018	488	42	2	14	20	22	42
2018/2019	492	49	2	17	29	0	29
2019/2020	465	43	4	20	52	0	52
2020/2021	487	52	3	25	25	0	25
2021/2022	430	49	4	11	4	0	4
2022/2023	516			27	21	0	21

Tabela nr 2

Sezon łowiecki	Ilość strzelonych jeleni byków		
	ogółem	W I klasie wieku	
		[szt]	[%]
2014/2015	459	186	40
2015/2016	502	187	37
2016/2017	505	184	36
2017/2018	488	179	37
według nowych zasad			
2018/2019	492	123	25
2019/2020	465	131	28